ORATIO

ANNIVERSARIA

HARVEIANA.

RICHARDI MEAD,
Med. Doct. Coll. Medicorum Londin. & Reg. Societ. Socii

ORATIO ANNIVERSARIA HARVEIANA:

In THEATRO
Regii Medicorum Londinensium Collegii
HABITA,
Ad Diem XVIII Octobris, MDCCXXIII.
Adjecta est

DISSERTATIO

De NUMMIS quibusdam a SMYRNAEIS in Medicorum honorem percussis.



Ex Thesauro Regis Galliarum

Ex Officina BOUTESTEINIANA, 1725.



PRAESIDI ILLUSTRISSIMO
SOCIISQUE DOCTISSIMIS
REGII MEDICORUM LONDINENSIUM COLLEGII
DE ARTE MEDICA INDIES OPTIME MERENTIBUS
ORATIONEM HANC
IN PRAESTANTISSIMORUM HOMINUM LAUDEM
QUI MAXIMIS SUIS BENEFICIIS
ARTEM ILLAM SUSTENTARUNT
AMPLIFICARUNT ET ORNARUNT
HABITAM
L. M. Q. D. D. D.
RICHARDUS MEAD.



ILLUSTRISSIME PRAESES,
COLLEGAE SPECTATISSIMI,
AUDITORES HUMANISSIMI,

I, quantam vim habent ad humanas mentes amore laudis ac gloriae incitandas magnarum virtutum exempla, tantum ego ingenii & eloquentiae in laudandis illis heroibus, quorum hodie nobis commemoranda ſunt beneficia, afferre poſſem; haudquaquam ſane vererer, ne aut illorum meritis parum conveniens, aut veſtris auribus minus grata, quam nunc habiturus ſum, foret oratio. At vero, cum haec res longe aliter ſe habeat, & neque natura aptus, neque uſu inſtructus ad

dicendum, juſſu veſtro hoc muneris ſuſceperim; ne importuna artis affectatione vobis ſim taedio, hiſtorici potius, quam oratoris partes agens, honores medicinae recenſebo; & per quos maxime reges aut principes, & quos apud populos, creverit ſalutaris hujus profeſſionis gloria, in brevi quaſi tabella vobis proponam. Et dum hoc faciam, partem laudis iſtius haud infimam noſtrae genti merito attribui debere manifeſte oſtendam; quo nihil aut mihi ad recitandum jucundius, aut vobis, opinor, ad audiendum acceptius, aut omnibus nobis ad praedicandum honeſtius eſſe poteſt.

Ab Aegyptiis autem, antiquiſſimis illis omnis fere ſapientiae magiſtris, incipiam; apud quos tanto fuit in honore ars noſtra, ut ne reges quidem ipſi illam facere infra dignitatem ſuam exiſtimaverint. Oſirin & Iſin in primis reginam medendi peritia excelluiſſe

luisse accepimus. Post horum tempora medicis ex publica pecunia dabantur praemia; & *Sacri* titulum ferebat liber, in quo descriptae fuerunt leges, ad quas morbis acutis laborantes curare licebat [a].

Graeci uti artes omnes subtilius, quam Aegyptii excoluerunt; ita praesertim medicinam, quae ex cognitis paucarum herbarum viribus, & populari experientia constabat, in scientiam redegerunt. Fama celebres apud eos antiquitus fuerunt scholae non paucae, Rhodia cum primis, Crotoniensis, Cnidia, Coa, & Smyrnaea. Crotoniensem illustravit Democedes, cui Darius rex Persarum, inter captivos apud ipsum agenti, acceptum restitutae sanitatis beneficium magnis divitiis & honoribus rependit; non sine insigni humanitatis, qua nihil magis medicum

a Diod. Sicul. l. 1. p. m. 74.

cum commendat, in Democede exemplo. Cum enim rex medicos Aegyptios, qui ſe in principio morbi imperite tractaſſent, occidi juſſerat; ille culpae hujus veniam impetravit, & gratiae loco habuit conceſſam illis cum vita libertatem [b].

Caeterarum autem omnium gloriam Coae obſcuravit ſcholae felicitas, poſtquam ex illa prodierat, qui primus hanc diſciplinam a ſtudio ſapientiae ſeparavit, divinus Hippocrates. Magno nomini adſurgimus omnes! & parentem medicinae veneramur! qui non tantum ſapientiſſimis praeceptis artem hanc formavit, ſed & ipſe vita & moribus perfectiſſimi medici exemplar expreſſit. Tanto itaque viro maximos honores delatos minime miramur, neque hos tantum a Cois ſuis, qui imagine ipſius nummos

b Herodot. lib. 3. c. 129, &c.

mos ſignarunt [c], ſed etiam ab univerſa Graecia ; quae communi concilio, quod *venientem ab Illyriis peſtilentiam praedixerat*, *diſcipuloſque ad auxiliandum circa urbes dimiſerat*, *honores illi*, *quos Herculi*, *decrevit* [d]. Civem porro adſcripſerunt Athenienſes, auro coronarunt, & victum illi & poſteris in Prytaneo dederunt [e], qui honos in Graecia maximus habebatur. Athenienſes enim, cultiſſimi ſcientiarum aeſtimatores, hanc artem plurimi ſemper fecerunt; apud quos antiqua lege cautum fuit. *Ne quis ſervus*, *neve qua foemina medicinam diſceret* [f]. Et tam ab iis, quam ab aliis Graeciae civitatibus, honores & immunitates eximiae publicitus medicis concedebantur [g].

Hinc maximi omni aevo apud Grae-

c Vid. Numm. in Titul.
d Plin. N. H. l. 7. c. 37.
e Soran. in Vit. Hippocrat.
f Petit. Leg. Attic. l. 3. tit. 8.
g Lucian. Abdicat. p. m. 457.

Graecos viri medicinam callere laud ſibi duxerunt. Pythagoras & Democritus primi omnium de virtutibus herbarum ſcripſere [h]. Ariſtoteles, haereditario quaſi jure ad ſe pertinere hanc artem ratus (ab Aeſculapio enim genus duxit [i]) medicinam non didicit tantum, ſed & factitavit [k]; libroſque de plantis, de anatomicis, & ἰατρικῶν etiam edidit [l]. Quin & medendi peritia Magni Alexandri benevolentiam ſibi primum conciliavit; quem cum gravi morbo oppreſſum liberaſſet, hanc ab eo facultatem rex invictiſſimus doceri voluit; neque illam interdum exercere vile, aut a ſumma ſua dignitate alienum, judicavit [m]. Crevit poſtea haec laus in familia Ariſtotelis, cujus ex filia nepos, nomine Eraſiſtratus, magnum conſecutus eſt famam. Is ſe-

h Plin. l. 25. c. 2.
i Diog. Laert. in Vit.
k Aelian. Var. Hiſt. l. 5. c. 9.
l Diog. Laert. ibid.
m Plutarch. in Vit. Alex.

ſectam longe celeberrimam condidit; quam in ſchola Smyrnaea, jam antea memorata, ad ſuam fere aetatem, quo tempore illi praeſidebat Hiceſius, Strabo floruiſſe tradit [n]. Tam inſignis porro fuit, qui in hac urbe medicis habebatur honos, ut mihi ſane gratuler, qui, hanc occaſionem nactus, notitiam illius ex antiquitatis tenebris jam primus in lucem proferam. Honos autem, quem dico, is erat, quo communiter cum praetoribus, ſummis nimirum urbis magiſtratibus, ornabantur, ut nomen eorum nummis imprimeretur. Praeterea quo magis oſtenderent Smyrnaei, in quanto pretio eſſet apud eos ars noſtra, medicorum nomina deorum ſalutarium imaginibus in nummis adjungi volebant; quorum multi ex altera parte caput Hygiae, ex altera vero Jovis Aeſculapii effigiem cum perſpicuis medendi artis in-

n Geogr. lib. 12. ſub finem.

insignibus exhibent. Neque Erasistrateos suos tantum ita honestabant; sed nonnullis etiam aemulae Herophileorum scholae, quae iisdem aetatibus in loco procul dissito, *fanum Mensis Cari* appellato, inter Laodiceam ad Lycum & Carura, magna cum laude florebat [o], eundem honorem tribuebant [p].

A Graecis ad Romanorum tempora devenientibus minus augusta primo intuitu, & parum laeta sese offert rerum nostrarum facies. Servos fuisse, qui primi Romae medicinam fecerunt, vulgo creditur: & pulsos urbe exulasse medicos, Catone censore, scriptis prodiderunt nonnulli. Haec, in opprobrium artis prolata, quodnam habeant fundamentum, operae est disquirere. De servitute mox dicam: primum autem de exilio quaestionem, calumniam rectius dixerim, paucis expe-

o Strabo dict. loc.
p Vid. Dissert. ad finem adject.

pediam. Nulla certe veterum annalium fide, nullis antiquorum monumentorum indiciis nititur hoc commentum. Primus, quod sciam, in vulgus edidit vanissimus ille *De vanitate scientiarum* scriptor, Cornelius Agrippa [q]. Ansam vero ad hoc fingendum dedit Plinius [r], qui *populum Romanum ultra sexcentesimum annum sine medicis degisse, & expertam tandem damnasse medicinam*, adductis etiam Catonis ad Marcum filium adversus hanc artem dicteriis, memoriae mandavit. Tantum autem valuisse aut atrocem animum, aut auctoritatem Catonis, ut medicos urbe pelleret, nusquam legimus. Neque damnavit omnem medicinam populus; sed in ea, quae manu curat, secandi urendique saevitiam (quam tamen ipsa non raro imperat misericordia) ut novam, & aspectu terribilem improbavit.

SED

q De Van. Scient. cap. 83.
r Nat. Hist. l. 29. c. 1.

Sed missum faciamus hoc convicium, quod non semel antea diluerunt viri eruditi; & qualis fuerit medicorum Romae degentium conditio, praesertim num servilis, paululum dispiciamus. Romani artes omnes a Graecis acceperunt, & sero quidem, *rudi scilicet & bellicosa civitate non magnopere liberalibus disciplinis vacante* [s]. Nec grammaticam quidem, aut poeticam, ante annum quingentesimum excoluerunt [t]. Primus autem, anno supra quingentesimum tricesimo quinto, medicus e Peloponneso Romam venit Archagathus; cui is honor habitus est, ut *jus Quiritium ei datum sit, & taberna in compito Acilio empta ob id publice* [u]. Magna seculo sequenti fama fuit Asclepiadis Bithyni, tam dicendi quam medendi arte insignis, quo se medico amicoque usum fuisse L. Crassus apud Ci-

s Sueton. Lib. de illust. grammat. in princ.
t Cic. in Brut. c. 18. & Tuscul. Quaest. in princip. ubi vid. not. Davisii.
u Plin. N. H. l. 29. c. 1.

Ciceronem teſtatur [x]; ex cujus etiam poſteris, ut videtur, *Calpurnius Aſclepiades, a divo Trajano parentibus, ſibi, & fratribus ſeptem civitates impetravit* [y]. Neque diu poſt, cum jam quotidie quaeſtus cauſa ex Graecia Romam adirent medici, Julius Caeſar, in cujus manus tunc temporis ſumma rerum poteſtas devenerat, omnes hanc artem profeſſos civitate donavit [z]. *In ſervos autem id beneficium fuiſſe collatum, vel ſuſpicari,* ut cum viro inter literatos principe loquar, *nimia eſt ſtultitia* [a]. Nihil igitur ſervile, aut tenue quidem, artem noſtram adhuc dedecorat. Sed ut plane, & ſine fuco, totam rem dicam; ſimul cum ingenuis multis & doctis viris non pauci ſcientia & fortunae bonis inferiores illis temporibus Romam veniebant,

x De Orat. l. 1. c. 14.
y Inſcript. antiq. apud Spon. Recherch. Curieuſ. Diſſert. 27.
z Suet. in Vit. c. 42.
a Caſaub. in dict. vit. Suet. c. 4.

bant; qui, etſi non medicamentis, ſed manu curarent, medici tamen appellabantur. Hi in divitum & magnatum clientelam ſe conferebant, & ſervi agebant, donec civitatem conſequerentur; inde liberti, nomen familiae alicujus Romanae ſibi adſciſcere ſolebant; neque raro, ſi ingenium ſtudio literarum excoluiſſent, morbis etiam internis medebantur, & in medicorum clinicorum cenſum veniebant. Tali conditione fuit Antonius Muſa, cui, poſtquam ejus opera ex ancipiti morbo convaluerat Octavius Auguſtus, ſtatuam, aere collato, populus Romanus poſuit [b]. Auguſtus quoque ei jus annuli aurei, & immunitatem non ipſi tantum, ſed omnibus medicinam profitentibus, in poſterum tempus conceſſit [c].

Non igitur ars erat ſervilis apud Ro-

b Sueton. in Vit. Aug. c. 59.
c Dio. H. R. l. 53. ſub. fin.

Romanos medicina; ſed liberalis, & tanto in honore, ut etiam pars ejus chirurgica, quae a ſervis, & exili ſorte hominibus exerceri poterat, libertatem ſaepe daret, & magnas opes. Haud exigua ſane iis temporibus erant medendi facultatis praemia. Principum medicis annua ſtatuebatur merces. Iis autem, referente Plinio, *imputavit Stertinius, quod quingentis ſeſtertium millibus*, pecuniae noſtrae pluſquam ter mille & ſexcentis libris, *contentus eſſet; cum ſexcenta quaeſtu urbis ſibi eſſe, numeratis domibus, oſtenderet* [d]. Ipſe vero & frater ejus ſua pecunia Neapolin operibus exornarunt, & tamen *cenſus trecenties centena millia ſeſtertium haeredi reliquere* [e]. Omitto plura exempla memorare, neque vobis Caſſios, Calpetanos, Arruntios, Albutios, Rubrios ſiſtam, Romana nomina, quae profeſſione medicinae & opi-

d Lib. 29. c. I.
e Ibid.

opibus claruerunt. Praeterire autem nequeo, in nummis Rubriorum conſpici anguem, deae Salutis ſignum, monumentum, ut videtur, familiae ſibi medicinae laudem vindicantis. Miror itaque in nummis iſtis explicandis neque Patinum, neque Vaillant, viros de re nummaria optime meritos, hanc, arti ſuae adeo honorificam, inter alias ejus rei cauſas longius petitas attuliſſe [f]. In ſumma, ita non ſemper tenui fortuna homines Romae erant medici, ut etiam imperatorum ſaepe amici eſſent & familiares [g].

Neque putet quiſquam gratia tantum ſingulari in hunc aut illum collocata fuiſſe, qualia diximus beneficia; arti habebatur honos, & univerſis eam profitentibus dabantur immuni-

f Vid. Patin. & Vaill. Fam. Rom.
g Vid. Spon. Recherch. Curieuſ. Diſſert. 27.

nitates. Collegium enim, ſive ſcholam, ut vocabatur, medicorum in urbe fuiſſe, ex antiquis marmorum inſcriptionibus apparet [h]. Quales autem legibus dabantur illis immunitates, veterum juriſconſultorum libri nos docent. Exempla e multis pauca tantum proferam. Conſtantini Magni imperatoris extat hoc reſcriptum: *Medicos, & maxime archiatros, grammaticos, & doctores legum, una cum uxoribus & filiis, nec non & rebus, quas in civitatibus ſuis poſſident; ab omni functione, & ab omnibus muneribus, vel civilibus vel publicis, immunes eſſe praecipimus; & neque in provinciis hoſpites recipere, nec ullo fungi munere, nec ad judicium deduci, vel exhiberi, vel injuriam pati; ut ſi quis eos vexaverit, poena arbitrio judicis plectatur* [i]. Nec novo prorſus favore his omnibus beneficiis tum pri-

h Mercur. Art. Gymn. L. 1. c. 7.
i Leg. 6. Cod. de profeſſ. & med.

primum facultas haec salutaris honestabatur. Jam ante enim *medicis & philosophis, ne hospitem reciperent, a principibus fuisse immunitatem indultam*, imperatores Vespasianus & Hadrianus rescripserant [k]. Item Antoninus Pius a muneribus civilibus & publicis *immunes esse medicos* jusserat [l]. Deinde post hos omnes Julianus, qui, nisi nomini maculam fixisset hostile erga Christianos odium, inter sapientissimos imperatores jure censeretur, non sine honorifico utilitatis artis nostrae testimonio, superiorum principum decreta de medicis, lege lata, sancivit, eosque a curialibus muneribus liberos esse voluit [m]. Sed de rebus medicis apud populum terrarum orbis dominum satis, opinor, dictum futi.

Si medicinae autem tempora, & va-

k Leg. ult. §. ult. ff. de mun. & hon.
l Leg. 6. §. 2. ff. de excusat.
m Vid. Julian. Epistol.

varias quasi aetates spectemus, ad Arabes jam, simul cum armis literarum studia agitantes, nos deducit orationis filum. Iis enim seculis, quibus foeda barbaries caeteras fere nationes obduxerat, penes eos permansit artis hujus scientia. Deficiunt quidem hac in parte annales medici, & linguae suae difficultatibus involuta in bibliothecarum forulis latent, quae de medicorum historia gentis illius scriptores memoriae mandarunt, aliquando forsan in lucem protrahenda. Speciminis autem loco ex ineditis illorum monumentis observare libet, imperatoris medico annuo stipendio fuisse *quindecies centena millia drachmarum* [n]; quae, si ad nostram pe-

[n] Osaibea De vitis medicorum, mſ. Arab. Drachmae autem hic non Atticae, sed Arabicae, intelligi debent; quarum hae, si Golio credamus in Lex. Arab. tertia parte illis sunt leviores. Nec longe discrepat Gravii sententia, qui, ex comparatione cum granis nostris discrimen petens, veterem Atticorum drachmam grana 67, Ara-

pecuniam exigantur, plusquam tricies mille librarum summam conficiunt. Ingentem sane, & forsan vix credibilem esse hanc principum munificentiam, quis dicet. At non tam ministri, quam consiliarii, imo affines regum, apud eos habebantur medici; & terrarum reditus, & urbium praefecturae illis saepe in mercedem cedebant.

Postquam, renascentibus literis, antiqui doctrinae fontes recludi, & in Italia primum, inde & in caeteris Europae regionibus, fervere studia scientiarum coeperunt, apud alios & alios populos medicina honores varios sortita est; utque gloria aluntur artes, ita haec semper accepta beneficia magnis in rempublicam utilitatibus rependit. Longum esset scholae Sa-

Arabicam vero $47\frac{41}{50}$ exaequare statuit. Vid. *Greaves's Discourse of the Roman Denary*, p. 61, 115.

Salernitanae, Bononienſis, Patavinae, Montis Peſſulani, Pariſienſis, & aliarum quam plurium jura & immunitates explicare; verum illud memorare juvat: ut nuſquam honoratior, quam apud nos, extitit medicina; ita nullum collegium, abſit verbis invidia, virorum ingenio & doctrina excellentium hoc noſtro fuit feracius.

Amplissimus hic dicendi campus ſeſe aperit; ſed monet me praeſcriptum munus, ne exiguum hoc temporis ſpatium, de medicis optime meritorum memoriae ſacrum, medicorum praeconiis effluere ſinam; dicant potius exteri, quantum per Anglorum labores in medicinae ſtudio ipſi profecerint. At quidni dicam rara felicitate id nobis contigiſſe, ut, qui hic ſalutaris ſcientiae lumina claruerunt, iidem dignitatis noſtrae auctores & cuſtodes beneficentiſſimi cele-

celebrentur? Ecquis Linacro, qui sub auspiciis regis invictissimi, Henrici octavi, primus nos auctoritate instruxit, sapientiorem, & literis cultiorem dicet quempiam? Ecquis Caio, qui insignia potestatis ad decus & ornamentum addidit, arte praestantiorem? An Harveio, qui potentiam opibus auxit, sagaci ingenio, & naturae scientia, ullum inveniemus parem? Hi nimirum veterum sapientium more, relicta patria, terras alio sole calentes adierunt, Italiam in primis, antiquum illud Musarum sacrarium; ubi parum illis fuit omne disciplinarum genus toto pectore haurire, & domum adferre; adhuc majora animo conceperunt, formam nempe reipublicae medicae, qua in unum corpus, quasi membra, coirent artis professores. Amant enim societatem scientiae; & concordia, tanquam communi anima, vigent. Hinc alius post alium, veluti vicario studio, le-

gi-

gibus & ſtatutis ſodalitium hoc communiverunt; rerum geſtarum annales condiderunt; & ſolenne convivium, cum grata bene meritorum de nobis commemoratione, inſtituerunt. Vivite aeternum, illuſtria nomina! Veſtrae, dum ſtabit honos medicinae, manebunt laudes; ſtabit autem, quamdiu cura ſui tanget mortales, & morbis opportuna reddet corpora in luxum & libidinem proclivis hominum natura. Sed & alios, quos habuimus ejuſdem laudis aemulos, ſilentio premere eſt nefas; Caldwellum, Gulſtonum, Cronium, qui ampliſſimis honorariis chirurgiae & inciſionis ſtudium promoverunt; ut etiam munificentiſſimum Hamaeum, cui viventi aedes noſtras, morienti prædiorum ſuorum haereditatem debemus. Ut magnae autem ſunt apud bonos virtutis illecebrae, illius præcipue, qua publicae utilitati conſulitur; ſpectata haec

haec medicorum liberalitas, & in commune ſtudia ſua conferentium generoſus ardor, alios quoque viros, ſanguine pariter ac literis illuſtres, in laudis ejuſdem partem attraxit. Nec ſequior ſexus ἀσύμβολος eſſe voluit, ut, quibus ob teneram formam plus eſt in arte noſtra praeſidii, aliquid etiam ad ejus decus afferre viderentur. Honoratiſſimae igitur foeminae, regia etiam ſtirpe illuſtres, Arabella Stuarta, & Maria comitiſſa Salopienſis, ſocia beneficentia, ad levandos ſumptus in aedibus noſtris emendis factos, pecuniam larga manu donaverunt. His adjungam nobiliſſimum virorum par, Joannem Lumleium baronem, & Henricum Durnovariae marchionem; quorum ille cum Caldwello, quem dixi, junxit munificentiam: hic in tanto nos habuit amore, ut non modo bibliothecam dederit, optimis libris inſtructiſſimam; ſed & inter nos cenſeri, comi-

mitiis noſtris intereſſe, & rem medicam ſedulo procurare voluerit. Omine ſane felici! cum & nunc nobis gràtulemur optimatem, honoris inſignibus illuſtriſſimum, & hos tamen animi magnitudine vincentem, tabulis noſtris ſuo nomine decus & ſplendorem addidiſſe.

Non ultra pergam magnorum virorum laudes, quas nec hominis diſertiſſimi vox aequare poſſet, ingenii culpa imminuere. Humanitatis profecto & ſcientiae exempla, quae vos, collegae ornatiſſimi, aſſidue oſtenditis, memoriam illorum quavis oratione longe melius conſecrabunt. Etenim dum illorum veſtigia premitis, quotidianum illis inſtauratis laudis monumentum, & prudentis conſilii, ac bene collocatae operae teſtimonium perhibetis perpetuum. Quis praeſidem illuſtriſſimum, ſtrenue ac pru-

prudenter auctoritatem noſtram tuentem, ſuſpicit; & Linacri ſapientiam haud ſtatim ſibi repraeſentat? Quis cenſoribus imperitorum artis pernicioſam audaciam coercentibus, & ne qua in pharmacis noſtris conficiendis fraus fiat providentibus, gratiam habet; vel quaeſtoris in aerario adminiſtrando fidem & frugalitatem laudat; vel omnes vos denique ſine malis artibus ſaluti civium proſpicientes, & pro meritis divitiis & honoribus auctos veneratur: nec eorum, qui primi hujus diſciplinae fundamenta poſuerunt, atque hoc domicilium ſcientiae condiderunt, benefacta ſimul honorate praedicat, ſummiſque laudibus in caelum extollit? Macti igitur eſte ſapientia, viri clariſſimi, coeptam viam pergite. Hac enim ratione laudis aeque ac vitae lampada filiis tradetis; atque hi iterum nepotibus; qui, majorum exempla ſequentes, collegii hujus jura, decus, & di-

gni

gnitatem, in omne aevum duratura (ita voveo & auguror) ſuis etiam poſteris ſarta tecta conſervabunt. Dixi.



DISSER-

DISSERTATIO

DE

Nummis Quibuſdam

A Smyrnaeis

In Medicorum honorem percuſſis.



LECTORIS.



CUM inter multos ac varios honores, quos medicis olim tributos fuisse in Oratione mea ostendi, singularis cujusdam, quem a Smyrnaeis acceperunt, ut nomina illorum in nummis ponerentur, mentionem fecerim; quo res ista magis foret perspicua, nummos aliquot ejusmodi e multis aliis, quos apud me conservo, aere incisos, cum singulorum explicatione hic adjicere volui. Ex medicorum enim nominibus, tantis laudibus apud veteres celebratis; deorumque salutarium imaginibus, symbolis artis suae instructis, quae in his nummis conspiciuntur; Smyrnaeos, quo medicae artis professorum famae ac dignitati consulerent, eos percussisse, omnes, opinor, aequi rerum aestimatores mecum agnoscent.

FATEN-

FATENDUM est ſane magiſtratuum nomina tam in Smyrnaeorum, quam in aliarum Graeciae civitatum nummis haud paucis comparere; unde viri eruditi, & rei nummariae ſcientiſſimi, ſi qui forte id genus nummi, de quibus hic agimus, in manus eorum devenerint, magiſtratibus ſtatim adſcribentes, inter alios ejuſdem (ut ipſi cenſuerunt) claſſis in ſcriniis hactenus collocarunt. Attamen ſi rem paulo accuratius intueamur, nummos, in quibus magiſtratuum nomina leguntur, alia numina, aut aliis ſaltem inſignibus, cum re medica nihil commune habentibus, ornata exhibere percipiemus. Primus autem, quodſciam, Seguinus nummi alicujus Smyrnaei ectypum protulit, cui ulla omnino cum noſtris ſimilitudo eſſe videatur. Is quidem inter alios Smyrnaeorum nummos unum edidit, in cujus altera parte caput Hygiae noſtrae perſimile adſpicitur, quod ipſe tamen Apollinis eſſe ſtatuit; in altera imago ſedens, ſed velata, & brachiis tranſverſis, nec reliqua adſunt ſymbola;

ni

ni forsan in lineamentorum ductu, quae temporis injuria evanida fuißent & confusa, sculptor hallucinatus fuisse existimetur. Imaginem autem prytanis, *hoc est summi apud Smyrnaeos magistratus*, sedentis *esse autumat* [a]. *Neque ab illustrissimo* Spanhemio, *neque a Vaillant, in iis quae ad opera illius scripserunt, hic diversum aliquid affertur; unde eos nihil certius habuisse, quod de nummo isto proponerent, manifesto constat. Alter quoque nummus ab eodem Seguino adducitur, qui hinc* Matris Deorum Sipylenae, *quae Smyrnae colebatur, caput; illinc stantis* Isidis *simulacrum repraesentat* [b]: *de quo in* Notis ad Dissertationem *plura dicendi locus dabitur* [c].

VIR igitur reverendus, EDMUNDUS CHISHULL, S. T. B. *cujus eximia antiquitatis, omnisque adeo elegantioris*

a Seguin. Select. numm. ant. p. 33.
b Ibid. p. 32.
c Vid. Differt. p. 58. n°. 38.

tioris doctrinae cognitio ex egregiis illius, tum in nummum CKΩΠΙ inſcriptum, *tum etiam* in Sigeam inſcriptionem Commentariis, *orbi erudito diu jam innotuit, hos nummos primus feliciter explicavit, & quaſi poſtliminio recuperatos medicis reſtituit. Smyrnae enim largior eorum provenit meſſis, poſtquam terra circa Aeſculapii templum coepta eſt dimoveri. Qua occaſione etiam erutum fuit, & luci redditum, caput marmoreum, in quo inſcribitur*, ΜΑΡΚΟϹ ΜΟΔΙΟϹ ΙΑΡΤΡΟϹ ΜΕΘΟΔΙΚΟϹ; *item nummus* Ariſtotelis *nomen exhibens; ut etiam* Hermogenis *medici, qui ſeptuaginta ſeptem volumina ediderat, inſcriptio. Dum Smyrnae itaque commoratus eſt, plures hujuſmodi nummos comparavit; quos attentiori cura expendens, ex nominibus & figuris inter ſe collatis ad rem medicam pertinere cito deprehendit. Cum in patriam autem reverſus fuit, ſermone de medicinae antiquitatibus forte inter nos incepto, pro ea neceſſitudine, quae diu mihi cum eo fuerat, mentem*

tem

tem ſuam de his nummis mihi ſtatim aperuit; nec id tantum, ſed & nummos ipſos, una cum quibuſdam in illos obſervationibus, ſe dono mihi promiſit miſſurum; quod & haud ita pridem amiciſſime praeſtitit. Illius igitur beneficio nova haec ad rei nummariae ſcientiam acceſſio prorſus debetur. Cujus etiam de republica literaria optime merendi ſtudio & induſtria, ſi vivat modo & valeat, magnum Graecarum antiquitatum, aliorumque veteris aevi monumentorum Corpus, *nondum publici juris factum;* doctiſſimis *etiam* Commentariis, *tantoque theſauro dignis,* locupletatum, *antiquitatis ſtudioſis expectare licebit. Vale.*

R. M.

 DISSER-



DISSERTATIO

DE

NUMMIS QUIBUSDAM

A Smyrnaeis

In Medicorum honorem percussis.

IDEM medicae arti, quod & aliis disciplinis liberalibus, olim usu venisse, ut professores ejus in sectas diversas a diversis, quibus profecti sint, scholis distinguerentur, ex antiquis scriptoribus manifesto constat. Sectae autem Herophileorum, & Erasistrateorum, quae ab auctoribus suis Herophilo & Erasistrato nomen acceperunt, per secu-

ſecula aliquot eximia laude celebrabantur. Hujus rei teſtis nobis locupletiſſimus eſt Strabo, cujus verba hic adſcribam. Μεταξὺ τῆς Λαοδικείας ϗ τῶν Καρούρων ἱερόν ἐστι, Μηνὸς Κάρου καλούμενον, τιμώμενον ἀξιολόγως. συνέστηκε δὲ καθ' ἡμᾶς διδασκαλεῖον Ηροφίλειον ἰατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεύξιδος, ϗ μετὰ ταῦτα Αλεξάνδρου τοῦ Φιλαλήθους. καθάπερ ἐπὶ τῶν πατέρων τῶν ἡμετέρων ἐν Σμύρνῃ τὸ τῶν Ερασιστρατείων ὑπὸ Ικεσίου. νῦν δ' οὐχ ὁμοίως τὶ συμβαίνει [a]. Haec doctiſſimus geographicorum ſcriptor. Cum alteram autem ex his ſcholis *ad ſuam aetatem*, quo tempore Auguſtus Caeſar imperium tenuit; alteram vero ad illam, *quae proxime anteceſſit*, permanſiſſe dicat: ſi a ſectarum auctoribus *Herophilo* & *Eraſiſtrato*, qui ſub initiis Antiochi Soteris, Syriae regis, floruerunt, temporis ſpatium computemus, annos circiter ducentos & ſexaginta complecti invenietur. Caeterum in honorem medicorum, qui alterutri ha-

a Geogr. l. 12. ſub finem.

harum ſectarum ſe addixiſſent, nummos, de quibus tractaturi ſumus, percuſſos fuiſſe, nomina illis impreſſa evincent. Etenim tum *Zeuxidem*, tum *Hiceſium*, a Strabone hic memoratos, exhibent. Idem quoque de aliis, veterum ſcriptorum auctoritate, qui eos laudant, in ſingulorum explicatione poſtea demonſtrabitur.

PRIMUM autem duplicem nummorum ſeriem, aeneis tabulis inciſam, proferemus; quarum altera medicorum nomina, altera varia deorum ſalutarium ſimulacra repraeſentat. Prior ſigillatim explicabitur; poſterior quatenus lucis aliquid illa altera, ad cujus illuſtrationem adjungitur, ex ea foenerari poſſit. Nummi autem in utraque ſerie ſequenti ratione ordinantur.

Medici in priori ſerie adducti.

Xeuxis.	N. I.	I, II, III.
Hicesius.	N. II.	I, II.
Apollophanes.	N. III.	I, II.
Iatrodorus. Jason Jasonis	N. IV.	I, II, III. IV.
Athenagoras.	N. V.	I, II, III.
Sarapion. Pasicrates. Metrodorus Pasicratis. Hermogenes Triccae.	N. VI.	I, II, III, IV.

Deorum Salutarium in poſteriori ſerie ſimulacra..

1. Aesculapius ſedens, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ nullo alio nomine adſcripto.
2. Alter priori ſimilis, errore monetarii, ΣΜΥΝΑΙΩΝ.
3. Aesculapii caput laureatum, in familia Acilia Latina.

4. Sa-

4. SALUTIS caput laureatum, in eadem familia.
5. SALUS, in familia Junia. *Vaillant.*
6. SALUS AUGUSTA, coloniae incertae, in nummo Liviae.
7. SAL. AUG. coloniae Novae Carthaginis, in nummo Caligulae.
8. SALUS, in familia Claudia. *Vaillant.*
9. Tessera salutaris, inscripta ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΑ, cum capite AESCULAPII laureato.
10. Tessera salutaris, cum eadem inscriptione, & capite HYGIAE laureato.
11. Caput APOLLINIS MEDICI radiatum, cum HYGIA sedente, & TELESPHORO stante, Hierapoleos Phrygiam inter & Lydiam.
12. APOLLO SALUTARIS stans, in nummo Treboniani Galli.
13. AESCULAPIUS & HYGIA stantes, cum TELESPHORO intermedio, BA-

TH-

ΤΗΝΩΝ, in nummo Getae. *Inter num. Gr. Vaill.*

14. Aesculapius ſedens, & Hygia ſtans, col. Neapoleos Samaritanae, in nummo Philippi ſenioris. *Vaill.*

15. Aesculapius ſerpentis ſpecie Romam advectus, in familia Rubria Latina. *Vaillant.*

16. Caput Aesculapii ſine corona, adjuncto ſerpente, col. Babbae, in Neronis nummo. *Apud Vaill.*

17. Apollo Conservator ſtans, in nummo Claudii Gothici.

18. Idem, cum inſcriptione Salus Aug in nummo Gallieni.

19. Salus ſtans, cum ſerpente tripodi circumvoluto, in nummo Hoſtiliani.

20. Isis cum attributis, & inſcriptione Salus Aug. in nummo Claudii Gothici.

Qui

Qui hos Smyrnaeorum nummos, in priori ſerie collocatos, animo paulo attentiori conſideraverit, ad rem medicam pertinere ut credat, tam a nominibus adſcriptis, quam iſtis, quas exhibent, figuris, facile, opinor, inducetur; quod quo clarius appareat, ad ſingulorum explicationem jam progrediemur.

N. I.

XEUXIS.

1. Nummus aereus moduli tertio majoris, Smyrnae eo tempore percuſſus, quo ludi annui illic ederentur, *ſacri Aeſculapici* vocati; de quibus, quanquam multis poſt annis, in Genethliaco Apellae apud Ariſtidem fit mentio.

In adverſa nummi area: *Caput muliebre laureatum.*

In

In aversa: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΖΕΥΞΙΣ. *Aesculapius sedens.*

Caput istud muliebre videtur esse deae *Hygiae*, Aesculapii filiae, ad instar deae Salutis in familiis Latinis Acilia Claudiaque [a], corona laurea redimitum.

Desunt quidem in hoc nostro capite, quae in istis duobus reperiuntur, inauris & monile; sed pro diverso colentium ingenio diversus persaepe fuit ejusdem numinis ornatus. Ut igitur Venus aliquando ab ipsa Venere, ita & Salus a Salute discrepabat. Veneri enim in familia Julia, n. 11 & 25. *apud Vaill.* & in Aemilia, n. 13 & 14, nec inauris adest nec monile; Saluti in familia Junia nec inauris nec corona [b]. Romanis vero imperatricibus,

a Vid. Tab. ii. n. 3, 4. Tab. iii. n. 8. Coronatos illic aspice Aesculapium & Salutem; itemque in duabus tesseris salutaribus, Tab. iii. 9, 10. Aesculapium, & Hygiam e museo inclyti apud Essexienses Baronetti, *Roberti Abdy.*

b Vid. Tab. ii. num. 5.

tibus, *Salutis Augustae* imaginem prae se ferentibus, nulla sunt hujuscemodi ornamenta [c]. Simulacra interim deorum salutarium, pro diversitate locorum diversis modis effecta, non injucundum erit in Tabula secunda & tertia contemplari.

Sunt autem, qui hoc caput *Apollinis* esse statuunt. Neque est, cur Apollinem abnuamus; Apollinem nempe Ἰητρὸν, hoc est *Medicum*, vel *Salutarem*, quem una cum Aesculapio jurari voluit Hippocrates [d]; & de quo decantatur illud Ovidianum, Met. l. I.

Inventum medicina meum est.

Quinetiam huc faciunt certamina, quorum in inscriptione Ancyrana mentio, ΙΕΡΩΝ nempe ΑΓΩΝΩΝ ΤΩΝ ΜΕ-

ΓΑ-

c Vid. Tab. ii. num. 6. Tab. iii. num. 7. & Thes Brand. vol. iii. p. 617.

d Ὄμνυμι Ἀπόλλωνα ἰητρὸν, καὶ Ἀσκληπιὸν, καὶ Ὑγείαν, καὶ Πανάκειαν. Hipp. jusjurand.

ΓΑΛΟΑΣΚΛΗΠΙΕΙΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΥΘΙΩΝ [e], ſi talia forte certamina Pythia, Aeſculapicis conjuncta, Smyrnae quoque edita putentur. Haec enim pulchram certe occaſionem praebere poterant, hinc caput Apollinis, illinc ſimulacrum Aeſculapii, in eodem nummo percutiendi.

Sed ut, quod res eſt, plane dicamus; huic de Apolline ſententiae obſtat effigies iſta muliebris, quae nequaquam Apollini competit. Neque, ſi vetuſtas recte intelligatur, perſona unquam Apollinis muliebris fuit [f]; quanquam non raro tractanti lyram, & talarem pallam induto, habitus ei muliebris, ut Dianae virilis, tribuatur. Haec enim qui deſcrip-

e Vid. inſcriptionem Ancyrae adhuc extantem, poſt Douſam & Coſſonium a Tournefortio felicius exſcriptam, atque à Montfauconio editam, Palaeograph. lib. 2. c. 6.

f Bacchum quidem ἄῤῥενα καὶ θῆλυν Orphica dixere carmina, eumque natura δίδυμον Ariſtides aliique tradidere; at Apollinem ſemper marem nemo non poëtarum celebravit.

ſcripſere, Ovidius & Tibullus [g], marem nihilominus Apollinem manifeſto prodidere. Quorum alter ſic incipit, Met. l. XI.

Ille caput flavum lauro Parnaſſide vinctus.

Alter vero, l. III. eleg. 4.

Hic juvenis caſta redimitus tempora lauro.

Adde ex Propertio, l. II. eleg. 23.

Pythius in longa carmina veſte canit.

Talis ſedet Apollo in lucernis aliquot fictilibus [h]; tali habitu ſtat in Troadenſium & Antiochenorum monumen-

g Vide eos ad hanc ipſam rem adductos a doctiſſimo J. C. Schot. in Homericae apotheoſeos explicatione Gallicana, pag. 62, 63. Cui tamen minime aſſentiendum, Domitianum ſub Apolline ſemper juvene muliebrem eſſe contendenti; & Catullum ſic citanti, Epigr. 64. De Aty: *Ego* mulier, *ego adoleſcens, &c.* cum auctor ſine dubio ſcripſerit: *Ego* puber, *ego adoleſcens*, &c. Vide eum pag. 54, & 65.

h Theſ. Brand. Begeri, Vol. 3. poſt pag. 442.

mentis [i]; *Actii* etiam, & *Augusti*, & *Palatini* nomine, in imperatoria aliquot numismata traductus. At caput Apollinis muliebre ipsi sibi videntur finxisse antiquarii, aut Apollinem semper juvenem pro Apolline muliebri, aut caput aliquod ignotum pro Apollineo venditantes [k]. Sed & isti de Apolline Medico sententiae obstabit corona laurea; obstabit, inquam vel in his nummis, medicorum nomine inscriptis. Corona enim laurea propria quidem Apollinis, sed Vatis, sive Musagetae, fuit; *quo*, si Plutarcho

i Vide Troadem & Antiochiam inter colonias Vaillant, in Caracalla & Philippo seniore; maremque illic Apollinem, quanquam muliebri habitu indutum, ut in Augusti, Antonini Pii, & Commodi nummis recognosce.

k Censuram hoc nomine meruere Ursinus & Vaillant, in familiis Claudia & Volteia. Illud scilicet Callimachi non recte adverterunt.

Καί κεν ἀεὶ καλὸς, καὶ ἀεὶ νέος· οὔποτε Φοίβου
Θηλείαις οὐδ' ὅσον ἐπὶ χνόος ἦλθε παρειαῖς.

Ut neque illud Phurnuti, De natura deorum, cap. De Apolline: Ἀπόλλων ἄῤῥην ἀνεπλάσθη —— βούπαιδος δ' ἡλικίαν ἔχει —— κάλλιστος γὰρ ὀφθῆναι. Nihil igitur in Apolline muliebre somniaverunt veteres, nisi figurate solummodo, ob eximiam ejus pulchritudinem & perpetuam juventam.

cho fides, *nunquam utebantur medici* [l]. At Apollini Medico, vel, quod idem, Soli & Paeani [m], aut nulla omnino corona, aut radiata geſtabatur. Stat igitur Apollo nunc *Salutaris*, nunc *Conſervator* dictus, non laurea, ſed ſtrophio revinctus, in Treboniani, Claudii Gothici, & Gallieni nummis [n]. Idemque radiatam gerit coronam ſub titulo ΑΔΙΑΒΗΝΟΥ, hoc eſt, *magnifice illuſtris*, in numiſmate Hierapolitano, diis ibi ſalutaribus, Hygiae & Teleſphoro, ſociatus [o].

Caeterum fatendum eſt, non male Aeſculapio etiam Muſicum Apollinem in nummis aliquando potuiſſe

l *Τὺς ἰατρὺς Ἀσκληπιὸν ἔχοντας ἴσμεν ἡγεμόνα, καὶ Ἀπόλλωνι Παιᾶνι χρωμένυς πάντα, Μυσηγέτη μηθέν.* Sympoſiac. lib. 9. quaeſt. 14.

m *Eadem opinio* [Apollinis] *Soſpitalis & Medici dei in noſtris quoque ſacris fovetur. Namque Virgines Veſtales ita indigitant:* APOLLO. MEDICE. APOLLO. PAEAN. Macrob. Saturnal. lib. I. c. 17.

n Conferantur nummi Tab. iii. 12. 17, 18.

o Vid. ejuſdem Tab. numm. 11. deſumptum e Theſauro Britannico Haymiano, Vol. ii. pag. 112. occurrentem etiam apud Triſtanum, Patinum, & Harduinum.

tuiſſe ſociari. Nam, ut teſtatur Plato in Ione, *Epidaurii in ludis Aeſculapicis rhapſodorum, & cujuſvis generis muſices, certamina iſti ſuo numini poſuere.* Idemque videntur feciſſe Colophonii, quorum nummi in antiquariorum ſcriniis ſervantur, hinc noſtro ſimilem Aeſculapium, illinc ſtantem ſuum Apollinem, & lyra inſignem, oſtentantes.

His ita poſitis, viderit eruditus lector, num caput hoc Apollini, an deae Hygiae ſit potius tribuendum; Hygiae, inquam, in urbe Smyrna p, ut

p Quod de aliis multis urbibus Pauſanias, id quoque de urbe Smyrna clare docuit Ariſtides, Orat. ſacr. 3. & 4. ibi nempe in templo Aeſculapii, ſacrata fuiſſe ſacella & ſimulacra tum ipſi Aeſculapio, tum diis etiam συννάοις, Hygiae & Teleſphoro. In tertia orat. ita ſcribit: Επεὶ δ' ἐλθὼν εἰς τὸ ἱερὸν [templum intellige Aeſculapii] γίγνομαι περιὼν κτ τὸν Τελεσφόρον, ἐπέρχεται ὁ νεωκόρος Ασκληπιακός. —— Καὶ παρελθὼν εἰς Ὑγιείας κομίζει τὸ χρῆμα εὐωδίας θαυμαστὸν οἷον. In quarta vero: Εστὶν ὁ τρίπους ὑπὸ δεξιᾷ τοῦ θεοῦ εἰκόνας χρυσᾶς ἔχων τρεῖς, μίαν Ασκληπιοῦ, τὴν δε Ὑγιείας, τὴν δὲ Τελεσφόρου. Haec tria numina ſalutaria, Aeſculapium nempe,

ut in Epidauro, Titana, Pergamo, ſocium cum Aeſculapio cultum & commune templum ſortitae. Deveniendum igitur ad alteram nummi aream, in qua inſcribitur:

ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΞΕΥΞΙΣ. *Xeuxis* (vel *Zeuxis*, ut fere in editis libris ſcribitur) *Herophileus*, ſicut a Strabone docemur q, magnae iſtius prope Laodiceam ſcholae magiſter, [r] Erotiano, ut *Exegeticorum auctor*, laudatur; hic vero ut Aeſculapii ſacerdos [s] (& forte

pe, Hygiam, & Teleſphorum in Bagenorum nummo, Tab. iii. n. 13. ab *Caio* eorum *pontifice* publicata, contemplare, lector; Aeſculapium & Hygiam n. 14. Hygiam vero & Teleſphorum n. 11.

q Verba ſunt Strabonis lib. 12. ſuperius citata: Διδασκαλεῖον Ηροφίλειον ἰατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεύξιδος.

r Vide eum in voce Καμμάρῳ: Ζεῦξις μὲν οὖν ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐξηγητικῶν, Iterumque inferius paulo, τοὺς περὶ τὸν Ζεῦξιν non ſine honore nominat. Sed & conſulendus de *Zeuxide* Galenus.

s Sacerdotum Aeſculapii dignitas apud Smyrnaeos ſaepe in ſacris Ariſtidis Orationibus mentionem merita eſt; ut etiam in inſcriptione Smyrnenſi, inter Marm. Oxon. n. 46. Τ. ΚΛ. ΟΥΑΛΕΡΙΟΥ ΛΙΚΙΝΝΙΑΝΟΥ ΙΕΡΕΩΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ. Huic, credo, ſacerdoti, celebratis ludis ſacris Aeſculapicis, permiſſa fuit annua poteſtas nummos huc ſpectantes proprio ſuo nomine ſignatos emittendi. Porro, ut ex Ariſtide intelligi-

te ut Smyrnae urbis medicus t) in-
ſcri-

ligimus, in Orat. ſacr. prim. erat quoque apud Smyrnaeos Ασκληπιακὸς ἰατρός. Quo titulo neſcio quid melius indigitari poſſit, quam *medicus ſacerdos Aeſculapii.* Niſi quis malit Ασκληπιακὸν τὸν ἰατρὸν fuiſſe ludorum Aeſculapicorum medicum, cujus erat athletarum corpora ad certamen praeparare, & mutilata poſt certamen medicari. Tales apud Gruterum occurunt in inſcriptionibus Latinis ludorum magnorum, factionum item Venetae & Ruſſatae medici, pag. CCCXXXIV, CCCXXXV, CCCXXXIX. Notum eſt etiam in nummis Aſiaticis adſcribi ſacerdotis nomen cujuſvis numinis ſimulacro; ut in iſto Bagenorum, cum Aeſculapio, Hygia, & Teleſphoro, ΕΠΙ ΓΑΙΟΥ ΑΡΧΙερεως, Tab. iii. n. 13. item in alio Samiorum circa Mercurii effigiem, ΕΠΙ ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ ΙΕΡΕ— Tournefort. Itin. Epiſt. x. & in Philadelpheno, qui hinc caput Dianae exhibet, illinc Apollinem ſedentem, adſcriptis vocibus, ΕΡΜΙΠΠΟΣ ΕΓΜΟΓΕΝΟΥΣ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ, Theſaur. Brit. vol. ii. p. 157. Ubi, nequis putet pontificatum fuiſſe ſummum urbis magiſtratum, vetat inſcriptio Philadelphena nondum vulgata: ΑΥΡ. ΕΡΜΙΠΠΟΝ, ΞΥΣΤΑΡΧΗΝ. ΙΕΡΕΑ. ΤΗΣ. ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ —— ΑΡΙΧΕΡΑΣΑΜΕΝΟΝ. ΕΝΔΟΞΩΣ— ΑΡΞΑΝΤΑ. ΤΗΝ. ΠΡΩΤΗΝ. ΑΡΧΗΝ. ΕΠΙΦΑΝΩΣ. Falluntur igitur, qui conſpecto in his nummis perſonae nomine, confeſtim illud magiſtratus eſſe putant. Cum iis, quae hic diximus, conferri etiam poſſunt, quae infra not. 25, 26. de initiatione quadam & ſacerdotio medicorum, ex Ariſtide & Caſſiodoro adferemus. Sed praeter ſacerdotium, alios quoque in ſuis urbibus honores obibant inſigniores medici. Unde Epheſii in inſcriptione inedita collaudant Aſclepiadis filium ΠΙCΙCΚΟΝ. ΦΙΛΟCΕΒΑCΤΟΝ. ΑΡΧΙΑΤΡΟΝ. ΔΙΑ. ΓΕΝΟΥΣ. ΝΕΟΠΟΙΟΝ — ΒΟΥΛΕΥΤΗΝ. κ. τ. λ.

t Et haec quoque, aeque ac ſacerdotium Aeſculapii, eminuit apud Smyrnaeos dignitas. Unde in Smyr-
nenſi

ſcribitur. Adeſt enim in eadem area *ſimulacrum Aeſculapii ſedentis*, apud Smyrnaeos *Jovis Aeſculapii* [u] titulo ſacrati,

nenſi marmore inſcriptum eſt honoris ergo: ΕΥΗΜΕΡΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ: pro quo, ΙΕΡΟΥ inter Oxonienſia marmora, p. 301, & Sponii Miſcell. pag. 351. mendoſe legitur. Vid. Memoriam Coſſonianam pag. 150. De medicis vero urbium & archiatris, ad dignitatem iſtam a loci ordine promovendis, conſulatur Cod. Juſtin. tit. *De profeſſoribus & medicis.*

u Smyrnaei Aeſculapium ſuum rerum omnium potentem ſomniantes *Jovis* titulo inſignivere. Ἀσκληπιοῦ δυνάμεις μεγάλαι τε καὶ πολλαὶ, μᾶλλον δὲ ἅπασαι —— καὶ Διὸς Ἀσκληπιοῦ νεὼν οὐκ ἄλλως οἱ τῇδε ἱδρύσαντο. Ariſtides, Hymno ad Aeſculapium, & ſaepius in Orationibus ſacris. Parem & Serapidis potentiam plerique crediderunt, teſte Tacito, lib. 4. cap. 84. Unde extat in Gaza Medicea nummus ΖΕΥΣ ΣΑΡΑΠΙΣ inſcriptus. Smyrnaeis vicini Colophonii tutelarem ſuum Apollinem in adverſa nummi areà, & in averſa Jovem quoque Aeſculapium (ut paulo ſupra obſervavimus) adjecto ſacerdotis nomine, percuſſerunt. Cujus generis eſſe nummum iſtum licet conjicere, qui inter eos ex Fulvii Urſini bibliotheca publicatos, Pythei nomine inſcribitur. Erraſſe igitur in nummi illius explicatione videtur Faber, qui ſedentem imaginem ipſius eſſe *Pythei* exiſtimet; quem & poetam Colophonium fuiſſe ſtatuit. Neque minus, opinor, fallitur, cum figuram in adverſa nummi parte lyram tenentem, non Apollinem, ſed *Muſam* eſſe cenſeat. Caeterum cum alter nummus in Galliae regis theſauro (ut refert Gronovius) voces habeat inſcriptas: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΠΥΘΕΟΣ: Pytheus hic utriuſque civitatis ſacerdotio cumulatus, nec male forſan ad noſtram etiàm Smyrnenſium medicorum claſſem referri poſſe credatur. Etenim non inuſitatum fuiſſe pluribus civitatibus inſignes viros adſcribi, inter alia ejus rei documenta tres *Attali ſophiſtae* nummi oſtendunt, in quibus inſcriptio il-

la

crati, *caput strophio revincti*[x], *palliat*[y], *smilam*, hoc est, gladiolum chirurgicum, *manu sinistra habentis*[z], *dextram* vero

la legitur: ΑΤΤΑΛΟϹ ϹΟΦΙϹΤΗϹ ΤΑΙϹ ΠΑΤΡΙϹΙ ϹΜΥΡ. ΑΑΟ. Vid. illustris. Spanhem. De Vesta, &c. apud Seguin. p. 341. De *Pytheo* autem consulere licet Gronov. Thes. Ant. Gr. vol. iii. plag. ddddd.

Sedere Jovi proprium, ideoque & Jovi Aesculapio, ut in nostro, & Neapolitanorum nummo, Tab. iii. n. 14. Stantem autem Aesculapium Pergameni aliique multi coluere. At Smyrnaeus Epidaurio magis accessit, de quo Pausanias in Corinth. Κάθηται ἐπὶ θρόνου βακτηρίαν κρατῶν.

x Caput strophio revinciri frequentissimum in Jove sedente, sed neque rarum erat in aliis quoque numinibus ornamentum. Vid supra not. (n)

y Is fuit Aesculapii habitus, luculenter illud testante Tertulliano, De pallio cap. 4. *Ipsum hoc pallium morosius*, inquit, *compositum*, *&* *crepidae Graecarum Aesculapio adulantur.*

z Οὐδ' ἐγχειρίδιον ἔχει ὑπὸ μάλης, de Asculapio inquit Aristides, Orat. sacr. 4. Ἐγχειρίδιον autem hoc *smilam* voco, auctore eodem Aristide, cui apparuit Serapis, compar Aesculapio numen, σμίλην τιν' ἔχων, ὥσπερ κάθηται ἐν τῷ σχήματι. Est vero *smila*, sive *smilium*, gladiolus ἰατρικὸς γαστρώδης, quem & στηθοειδῆ vocat Hippocrates; & ὀξυβελεῖ, sive τῷ φλεβοτόμῳ opponit, libro de Morbis secundo. Vide Galeni Exposit. Hippocraticarum λέξεων, in voce Μαχαιρίδι στηθοειδεῖ. Latum hujusmodi gladiolum medici Herophilei & Erasistratei in manu Aesculapii sacravere, eo potissimum indicio tanquam anatomices eum inventorem recolentes, & infirmorum per sectiones sanatorem. Tertiam enim in Aesculapio potentiam Pindarus hoc modo cecinit: Τοὺς δὲ τομαῖς ἔστησεν ὀρθούς. Pyth. 3. Atque ob hanc causam DEO AESCULAPIO ENCHIRIDIUM

vero *labia versus admoventis*, eoque arcana ſcientiae medicae [a], & juratum ab ejus candidatis ſilentium ſignificantis [b]. Eminet *a dextro latere baculi protenſi apex* [c], & *ante pectus aſtrum* [d].

2.

DIUM ARGENT. dedicatum cernimus, Inſcript. Gruter. LXX. 8.

a Arcana ſuae ſcientiae habuere medicinae filii, iiſdemque ſacro ſub ſilentio initiabantur, Pergami praecipue, ſub tutela Aeſculapii Aſiatici, quem eo nomine Μυσαγωγὸν appellat Ariſtides, mirumque in modum extollit jus illud, εἰς Ἀσκληπιοῦ τε συμφοιτῆσαι, καὶ τελεσθῆναι τὰ πρῶτα ἱερῶν ὑπὸ τῷ καλλίστῳ καὶ τελεωτάτῳ δᾳδούχῳ καὶ μυσαγωγῷ. Orat. De concordia urbium.

b Inſtitutum olim ab Hippocrate jusjurandum, ἃ δ᾽ ἂν ἐν θεραπείῃ ἢ ἴδω, ἢ ἀκούσω, σιγήσομαι, ad ſera uſque tempora perduravit. Ita enim in Epiſtola ſecunda ad Nepotianum Hieronymus: *Hippocrates adjurat diſcipulos, antequam doceat; & in verba ſua jurare compellit; & extorquet ſacramento ſilentium.* Caſſiodorus quoque in formula comitis archiatrorum, lib. 6 cap. XIX. *In ipſis hujus artis initiis quaedam ſacerdotii genere ſacramenta nos conſecrant.* Haec igitur ſacramenta, digito ad os admoto, cultoribus ſuis innuit Aeſculapius, quod & apud Aegyptios fecit Harpocrates, apud Latinos dea Angerona.

c Baculus iſte, quanquam ſolito aliquanto longior, proprium tamen eſt geſtamen Aeſculapii, ut in antiquis apud Choulium & Chauſſeum ſimulacris. Quod vero ſerpente deſtituatur, id habet cum ſimulacro dei Epidaurii commune. Contra autem, ut baculus ſine ſerpente, ita ſerpens ſine baculo Aeſculapio nonnunquam adjungitur. Vid. Tab. iii. n. 16. Quod & deae Salutis fuit inſigne diverſimode depictum, Ibid. n. 11. 13. 19. & Tab. ii. n. 4.

d Hujuſmodi aſtro ſolem non improprie deſignari demon-

2. Nummus aereus moduli tertii. In adverſa area: *Caput turritum Matris Deorum Sipylenae*[e], tutelaris Smyrnaeorum numinis[f].

IN

demonſtrant Elagabali nummi, & ſacra Mithrae monumenta; ad ſolem vero Aeſculapium, i. e. ἰατρικὴν δύναμιν, referri notum eſt in gentilium theologia. Sic igitur Proclus in Timaeum, lib. I. pag. 49. Ἀσκληπιὸν ἐν ἡλίῳ θετέον. Fuerunt etiam, qui Aeſculapium pro ipſo ſolis numine habuerunt. Unde quaerit non immerito Euſebius, Praep. Evang. lib. 3. cap. 11. Πῶς δὲ ἥλιος ὢν [Ἀσκληπιὸς] καὶ αὐτὸς τοῦ ἡλίου υἱὸς πάλιν ἀποφανθείη; Vide gemmam huc ſpectantem, in qua imago Aeſculapii, hinc lunula aſtro, ſolis ſymbolo, delineatur, apud Beger. Theſ. Brand. vol. I. pag. 17.

e Eam urbs utraque juravit in Smyrnaeorum & Magnetum foedere, v. 60, 61, 71. ΟΜΝΥΩ ΔΙΑ ΓΗΝ— ΚΑΙ ΤΗΜΗΤΕΡΑ ΤΗΝ ΣΙΠΥΛΗΝΗΝ. h. e. *Juro Jovem, Tellurem, & Matrem Sipylenam.* Ubi in Marm. Oxon. male vertitur: *Juro per terram* &c. Quibus verbis etiam deceptus videtur illuſtriſ. Spanhemius, cum ea adducit, ut civitates iſtas per *Terram ante alios deos deaſque* juraſſe oſtendat. De Veſta & prytanibus Graec. ap. Seguin. p. 362. Nam διὰ praepoſitio in jurando genitivo caſui adjungitur, ut apud Demoſth. διὰ πυρὸς ὀμνύειν. Templum ejus nobiliſſimum, Μητρῷον Smyrnaeis dictum, Ariſtidi vero νεὼν ὁ κάλλιστος— τῆς εἰληχυίας θεοῦ τὴν πόλιν, ſitum, erat in plano urbis prope portum & gymnaſium, templumque in eo Jovis Aeſculapii. Vid. eum, Orat. Smyrn. politic. & De concord. urb.

f Hoc eſt, quod voluit Ariſtides in praenotatis iſtis: τῆς εἰληχυίας θεοῦ τὴν πόλιν. Unde etiam inter deos, quos S. C. & conſtitutionibus principum haeredes inſtitui conceſſum fuit, enumerari invenimus, *Apollinem Didymaeum, Dianam Epheſiam, Matrem Deorum Sipylenſem*,

In aversa: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΞΕΥΞΙΣ. Idem ille, qui in priore nummo, *Zeuxis*; hic quoque ut deae *Isidis*, sanitatis praesidis, sacerdos, idque ob pompam Isiacam cum ludis Aesculapicis conjunctam. Conspicitur enim in eadem area *simulacrum Reginae Isidis* [g], socium cum Magna Matre honorem [h], eandem ac Aesculapius potentiam, [i] & cele-

sem, quae Smyrnae colitur. Ex corp. Ulp. tit. 22. §. 6.

g Quo jure post Osirim, & quanta cum laude regnavit Isis, docet Diodorus, lib. I. Hic igitur regiam ejus dignitatem ostentat sceptrum, manu dextra elevatum. Ejus numen unicum (teste seipsa apud Apuleium, As. aur. lib. xi.) *multiformi specie, ritu vario, nomine multijugo totus venerabatur orbis.* At *Aethiopes, Ariique, priscaque doctrina pollentes Aegyptii appellabant vero nomine Reginam Isidem.*

h Multa hoc testantur antiquorum monumenta, praecipue in inscriptione Gruteriana xxvii 2. MATRI DEUM ET ISIDI commune fanum. Porro unum utriusque numen, sociatis in eodem simulacro symbolis, colebatur Romae, in circo maximo, insigne capite turrito, leonem in sublimi agitans, & sistrum manu attollens Vid. numm. Neronis & Trajani apud Onuph. Panvin. De lud. circens. l. 1. c. 13.

i Eundem quidem ac Aesculapius honorem habuit Isis, sed & antiquiorem. Nam, teste Diodoro, lib. I. *Φασὶν Αἰγύπτιοι τὴν Ἴσιν φαρμάκων τε πολλῶν πρὸς ὑγίειαν εὑρέτιν γεγονέναι—διὸ καὶ νῦν τυχοῦσαν ἀθανασίας ἐπὶ ταῖς θεραπείαις τῶν ἀνθρώπων μάλιστα χαίρειν—εὑρεῖν δὲ αὐτὴν καὶ τὸ τῆς ἀθανασίας φάρμακον—Τὸν δὲ Ὧρον μεθερμηνευόμενον φασὶν Ἀπόλλωνα ὑπάρχειν, καὶ τήν τε ἰατρικὴν καὶ τὴν μαντικὴν ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἴσι-*

δος

celebrem in urbe Smyrna cultum ſortitae [k]. *Stat illa habitu ſtolata, caput calatho ornata* [l], *dextra manu ſceptrum attollens, laeva cippo innixa, eademque victoriolam alatam ſuſtinens, quae & ipſi coronam porrigit*, talem ſcilicet Reginam Iſidem recognoſcens, qualis in inſcriptionibus celebratur, i. e. DOMINAM VICTRICEM, & TRIUMPHALEM. Grut. LXXXIII, 14. LXXXIV, 2. *Adſtat ad pedem cippi avis*, manifeſtius in

δος διδαχθέντα, διὰ τῶν χρησμῶν καὶ θεραπειῶν εὐεργετεῖν τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος—τήν τε ἰδίαν ἐπιδεικνυμένην ἐπιφάνειαν, καὶ τὸ πρὸς δεομένους τῶν ἀνθρώπων εὐεργετικὸν—ὅταν πρὸς ταύτην τὴν θεὸν καταφεύγωσιν. Hinc nata Iſidis Salutaris, non minus quam Fructiferae, & Theſmophorae religio; templa Iſidis per univerſam Graeciam templis Aeſculapii conjunctiſſima; inſcriptiones Romanae ISIDI SALUTARI; nummi denique (qualis eſt Claudii Gothici, Tab. iii. 20. cum epigraphe, SALUS AVG.) Iſida cum ſymbolis oſtentantes.

k Memorat quidem Ariſtides τῆς Ἴσιδος τῆς ἐν τῇ Σμύρνῃ ἱερέα, Orat. ſacra prima. Et in tertia ait: Ἐτεθύκειν τῇ Ἴσιδι καὶ τῷ Σαράπιδι ἐν τῷ τῆς Ἴσιδος ἱερῷ, λέγω τοῦτο ἐν Σμύρνῃ γενόμενον. ἐξιόντι δέ μοι τὰ προπύλαια προσερρύησαν χῆνες δύο τῶν ἱερῶν.

l Horum utrumque Hygiae noſtrae & Iſidi ex aequo competit, ut videre eſt in nummis Tab. iii. n. 11, 13, 20.

in aliis nummis consimilibus *anseris* speciem praebens[m].

3 NUMMUS aereus moduli tertio minoris. In adversa area: *Caput idem muliebre laureatum*, ac in primo *Zeuxidis* nummo.

IN aversa: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΞΕΥΞΙΣ. Idem ille *Zeuxis* hic etiam, ut deae *Isidis* sacerdos. Adsunt enim in eadem area sacra illa Isiaca, ab antistitibus in pompa Isidis attolli & gestari solita; *palmae* nempe *ramus*, & ex cavo aere *manus sinistra deformata, porrecta palmula*,[n] aequitatis in Iside Thesmophora

m Anseres in Isidis templo, gratior ei victima futurae, pascebantur. Testatur hoc apud illustriss. Spanhemium, p. 307 minister Isiacus bene anseribus oneratus; & Artemidorus, ab eodem adductus, in Oneirocriticis, l. 4. c. 85; praeter χῆνας τὰς ἱερὰς Aristidis nostri, jam sub nota (k) observatos.

n Ita scilicet Apuleius in Aur. as. lib. xi. pompam Isidis percurrens: *Ibat tertius* [Isidis antistes] *attollens palmam auro subtiliter foliatam, nec non Mercurialem etiam caduceum. Quartus aequitatis ostendebat indicium, deformatam manum sinistram, porrecta palmula; quae genuina pigritia, nulla calliditate, nulla solertia praedita videbatur, aequitati magis aptior, quam dextera.* Cui quidem plene suc-

ra, five legum præfide, indicium[o].

At fi quis forte fuerit, qui manum hanc finiftram ceftui fimiliorem putet, & nummum ea ratione ad pugilatum referri malit; id ipfum equidem ab Aefculapii & Hygiae myfteriis nullo modo alienum judicamus. Etenim *dormienti cuidam pugili* Smyrnaeo[p] *Aefculapius arcana quaedam pugilatus praemonftraffe dicitur, quibus ille inftructus celebrem quendam adverfarium pro-*

fuccinit Macrobius, manus finiftrae myfterium non folum ad aequitatis, fed etiam ad falutis officia pertrahens, *quod ad noxam fit pigrior*, & *falutem ea manus promptior largiatur*. Saturnal. lib. I. cap. xvii.

o Pari ratione & nummum aureum priori noftro in multis fimillimum, Smyrnaei deae Ifidi Thefmophorae percuffere; hinc matris Sipylenae capite, illinc ftantis Ifidis figura, & epigraphe ΠΡΥΤΑΝΕΙΣ infignitum. Quid enim? ad Prytanes fpectabat juris & aequitatis admiftrationi fub Ifide legum præfide profpicere. Hanc tamen ftantis Ifidis figuram Seguinus ad *Smyrnam Amazonem*, Spanhemius ad *Veftam* detorfere. Quod quidem citra omnem doctiffimorum virorum culpam admiffum cenfeo; cum nempe eorum nummo non adeffent certiora illa deae Ifidis indicia; in manu dextra fceptrum, ad pedes anfer. Vide Spanhemii de hoc nummo, & de Vefta, &c. Diatriben; Diodorum vero Siculum de Ifide Thefmophora, lib. I. 39.

p ἐφ' ἡμῶν inquit Ariftides, h. e. *e civitate noftra*; non ut alias, *noftro tempore*.

proſtravit, palmamque, ut par erat, praemium victoriae retulit. Vid. Ariſtid. in Λαλιᾷ πρὸς Ασκληπιὸν.

N. II.

HICESIUS.

1. Nummus aereus moduli tertio majoris. In adverſa area; *Caput idem muliebre laureatum*, ac in primo *Zeuxidis* nummo.

In averſa: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΙΚΕΣΙΟΣ. *Hiceſius ſcholae medicorum Eraſiſtrateae in Smyrna urbe magiſter* fuit, ut e Strabone ſupra oſtendimus [q]; Plinio *non parvae auctoritatis* habitus, l. XXVII. c. 4. ab Athenaeo quoque ſaepiuſcule [r], & Tertulliano De anima c. 25. laudatus; ut ſacerdos Aeſculapii hic inſcriptus. Adeſt

q Vid. pag. 38.
r Occaſione libri ab Hiceſio ſcripti, περὶ ὕλης h. e. *De alimentorum materia*.

Adeſt enim, ut in primo *Zeuxides* Herophilei nummo, *ſimulacrum Aeſculapii* ſimili plane typo; niſi quod ante ſimulacrum non conſpicitur *aſtrum*, neque extat pone humerum *bacillus*; quae non modo in *Zeuxidis*, ſed etiam in *Iatrodori*, & *Athenagorae* nummis comparent. Deſunt autem, ut in hoc *Hiceſii*, ſic in illis quoque *Jaſonis*, *Paſicratis*, *Metrodori*, & *Hermogenis*. At in iis, *Apollophanis*, & *Sarapionis* nomine inſignitis, *bacillus* quidem, ſed non *aſtrum*, adſpicitur. Ea nimirum apud veteres fuit diverſitas in ſymbolis eidem numini attributis. De qua re nonnihil ſupra obſervavimus [s]. At quid ſi dicamus, Herophileos Aeſculapio ſuo aſtrum, ut ſectae indicium, Eraſiſtrateos non item, adfinxiſſe? Mihi ſane, quantum ex nummis hactenus inſpectis obſervare potui, vero haud diſſimile videtur. Nihil autem certi de hac re

s Vid pag. 43.

re in praeſentia ſtatuo; ſed potius ut conjecturam deliciarum hujuſmodi ſtudioſis propono, dum amplior nummorum copia magis exploratum aliquid, anſamque decernendi praebeat.

2. Nummus aereus moduli tertii t. In adverſa area: *Caput turritum Matris Deorum Sipylenae*, ut in ſecundo *Zeuxidis*.

In averſa: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΙΚΕΣΙΟΣ. Idem ille *Hiceſius* medicus, hic quoque ut ſacerdos *Iſidis*; cum *eadem*, ac in parili nummo Zeuxidiano, *ſtantis Iſidis figura.*

N. III.

APOLLOPHANES.

1. Nummus aereus moduli tertii. In

t Ex muſeo honoratiſſimi Comitis de *Winchelſea.*

In adverſa area: *Caput idem muliebre laureatum*, ac in primo *Zeuxidis* & *Hiceſii* nummo.

In averſa: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΗΣ ΕΡΟΒΙΤΗΝΟ. *Sedet* etiam hic *Aeſculapius*, ut in iis *Zeuxidis* & *Hiceſii*. *Apollophanes* autem *genere Seleucenſis Antiochi magni medicus fuit*, ut diſcimus a Polybio, lib. v. Qui & *eximie regi dilectum fuiſſe* ſcribit, idque non artis tantum cauſa, ut videtur, ſed etiam ſapientiae & in rebus arduis conſilii prudentis. Etenim cum Antiochus conſultandum amicis propoſuit, ecqua potiſſimum via impreſſio in Syriam eſſet tentanda, rejectis aliorum ſententiis, ea Apollophanis omnibus praelata fuit. Floruit Apollophanes ann. ante Chriſtum ccxx. Cui nummum hunc tribuerem. Quod utfaciam, eo etiam magis adducor, quia *Apollophanes*, ut *ſectator Eraſiſtrati*, a Caelio Aureliano memoratur, Acut. mor-

morb. l. II. c. 3. *Apollophanem* quoque ut *medicum* laudat Celſus, l. v. c. 18. ut *ſcriptorem* Plinius, l. xxii. c. 21. In voce autem imperfecta ΕΡΟΒΙΤΗΝΟ.. latet, opinor, patris nomen. Alter fuit *Apollophanes* Arcas, & is quoque Aeſculapii numini addictus, teſte Pauſan. in Corinth. c. 26.

2. NUMMUS aereus moduli tertii. In adverſa area: *Caput turritum Matris Sipylenae.*

IN averſa: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΗΣ. *Iſidis ſtantis imago*, ut in ſecundo *Zeuxidis* & *Hiceſii* nummo.

N. IV.

IATRODORUS. JASON JASONIS.

QUATUOR nummi aerei, quorum tres priores tribus *Zeuxidianis* omnino ſimiles. In averſa parte inſcripti;

ΣΜΥΡ-

ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΙΑΤΡΟΔΩΡΟΣ, adaptato ſcilicet ad medicinae profeſſionem *Iatrodori* nomine.

Idem & in quarto nummo obſervare licet, ſic inſcripto: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΙΑΣΩΝ ΙΑΣΟΝΟΣ; hoc eſt, *Jaſon Jaſonis filius.* In eadem enim familia vigebat ut plurimum medicina, filiis & filiorum filiis a patribus per manus tradita. Quo nomine Aſclepiadarum, h. e. *medicorum gens*, non immerito laudatur ab Ariſtide, ποιησάμενοι nempe τοὺς παῖδας συνεργούς τε καὶ διαδόχους τῆς σφητέρας ἐπιστήμης——καὶ ἐκ Μαχάονος ἀρξάμενοι καὶ Ποδαλειρίου——τὴν τοῦ προγόνου διασωσάμενοι τέχνην, ὥσπερ ἄλλοτι σύμβολον τοῦ γένους. Orat. in Aſclepiadas. E noſtris igitur medicis alii ſibi titulum aſſumunt a locis Aeſculapio dicatis, *Tricca* puta, aut *Titana*; alii vero a patribus, medicinae ſtudio celebratis, ut hic *Jaſon Jaſonis*, item *Metrodorus Paſicratis*, de quo mox: ne plures jam commemoremus. Hinc & apud Latinos,

 teſte

teste Plinio, l. xxix. c. 1. tum aliae quaedam familiae, tum & *Rubria* medicinae professione erat celebris. Quod & nummus in ea familia testatur apud *Vaillant*, exhibens Aesculapii ab Epidauro sub draconis forma advectionem [u]; qualis ab Ovidio in Metam. xv. celebratur, ab Arnobio autem lib. vii. non minore ingenio refutatur. *Jasonem*, Menecratis Nysaei filium, Posidonii philosophi e filia nepotem, discipulum, & in schola Rhodensi successorem, memorat Suidas in voce Ἰάσων. Quem etiam *vitas illustrium virorum, philosophorum successiones*, aliaque scripsisse dicit. Posidonium autem istum, Stoicum, ac Ciceronis praeceptorem Rhodi fuisse, in hujus vita tradit Plutarchus. Veruntamen num *Jason* ille Menecratis medicinae etiam operam dederit, nostrique *Jasonis* pater fuerit, necne; a-

liis,

u Vid. Tab. III. n. 15.

liis, quibus plus ſit otii, diſquirendum relinquimus.

N. V.

ATHENAGORAS.

TRES alii ex aere, *Zeuxidianis* pariles, inſcripti: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ: adjecto *ad pedem cippi prope ſtantis Iſidis figuram*, eoque jam planius delineato, *anſere*. Smyrnae enim in templo Iſidis ea avis deae ſacra paſcebatur; & aegrotans toties Ariſtides, ſanitatis recuperandae ergo, geminos ei anſeres immolabat, uti ſupra oſtendimus, p. 57. Quiſnam fuerit hic *Athenagoras*, aut quo tempore vixerit, nondum comperimus. Sed cum iidem plane honores, qui *Zeuxidi* & *Iatrodoro*, in tribus ei nummis tribuantur; ut inter Iſidis & Aeſculapii ſacerdotes, ita quoque in medicorum illum numero habere nullo modo dubitavimus.

N. VI.

SARAPION, PASICRATES, METRODORUS PASICRATIS, HERMOGENES TRICCAE.

QUATUOR alii ejuſdem generis nummi aerei, in quibus idem ac in prioribus *caput laureatum*, & in area oppoſita *Aeſculapius ſedens* conſpicitur.

1. PRIMUS inſcribitur: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΣΑΡΑΠΙΩΝ. *Sarapion* hic idem eſſe poteſt, qui apud Celſum in prooemio *Serapion* appellatur. E ſchola *Eraſiſtrati* illum primo prodiiſſe, ex Caelii Aureliani verbis conjectari licet, qui de *tormento* loquens, eum *ſimilia Eraſiſtrato ordinaſſe* dicit. Acut. Morb. l. III. c. 17. Neque his contradicere exiſtimanda ſunt, quae Celſus loco jam dicto

dicto tradit: *Serapion primus omnium nihil rationalem disciplinam pertinere ad medicinam professus, in usu & experimentis eam posuit* [y]. Nihil enim prohibebat, quo minus & Erasistrateorum & Herophileorum placitis ἐμπειρικὴ etiam admisceretur. Sed & in aliquammultis forte *Serapion* ab *Erasistrato* discessit; ut ab *Herophilo* magister Herophileae scholae *Alexander*, Φιλαλήθης inde cognominatus.

2. SEQUITUR ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΠΑΣΙΚΡΑΤΗΣ. *Pasicrates*, Menodori Erasistratei frater, ipse quoque fuit *Erasistrateus*; quod demonstrant duo in eadem nummi area adjecta monogrammata, unum urbis *Smyrnae*, alterum scholae *Erasistrateae*. Legitur autem

E 3 apud

y Haud ignoro sane, quae scribit Galenus, Introduct. c. 4. Τῆς ἐμπειρικῆς προέστησεν Φιλῖνος Κῷος, ὁ πρῶτος αὐτὴν ἀποτεμνόμενος ἀπὸ τῆς λογικῆς αἱρέσεως, τὰς ἀφορμὰς λαβὼν παρὰ Ἡροφίλου, οὗ καὶ ἀκουστὴς ἐγένετο —— Μετὰ Φιλῖνον ἐγένετο Σεραπίων Ἀλεξανδρεύς. At Celso hic, ut multo antiquiori, fides potiori jure debetur.

apud Athenaeum, l. 11. c. 18. Μηνόδωρος ὁ Ἐρασιςράτειος, Ἱκεσίε φίλος. Et in inſcriptione Ancyrana: ΚΑΠΙΤΩΝΙ ΠΑΣΙΚΡΑΤΟΥΣ ΠΑΣΙΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΜΗΝΟΔΩΡΟΣ ΥΙΟΙ ΑΥΤΟΥ. *Paſicratem* etiam *De re chirurgica* auctorem memorat Oribaſius, lib. De machinament.

3. Huic tertius affinis, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΜΗΤΡΟΔΩΡΟΣ ΠΑΣΙΚΡΑΤΟΥΣ: hoc eſt, *Metrodorus Paſicratis filius.* Unde innoteſcit in familia Paſicratea profeſſorum ſucceſſio.

4. Agmen claudit ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ ΤΡΙΚΚΑΣ. *Hermogenes* autem, *Triccae* nomine adſcripto, natalitia ſua in ea urbe notari voluit; ideo forte, quia urbs Tricca non ſolum Aeſculapio ſacra, ſed & eidem natalis fuit. Sic enim oraculum ab ipſo Aeſculapio editum:

Τρίκ-

Τρίκκης ἐξ ἱερῆς ἥκω θεὸς, ὃν πότε μήτηρ
Φοίβῳ ὑπευνασθεῖσα κύει σοφίης βασιλῆα,
Ἰδμεν ἰητορίης Ἀσκληπιόν. Euſeb. Praep. euang. l. III. c. 14.

Tricca igitur urbs Theſſaliae, & vicina ei *Ithome*, tanquam patria & ditio Aſclepiadarum, hoc eſt Aeſculapii filiorum, Podalirii & Machaonis, ab Homero in Catalogo celebrantur, Il. β. v. 729.

Οἱ δ' εἶχον Τρίκκην, καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν,
Τῶν αὖθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδε.

Hermogenem autem medicum *Eraſiſtrateum* laudat Galenus. Item *Hermogenis medici, Charidemi filii*, meminit inſcriptio lapidis *Sherardiani*, qui Smyrnae prope lacum *Alco bonar* dictum, ubi gymnaſium olim fuerat, & templum Aeſculapii, reperiebatur.

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ ΧΑΡΙΔΗΜΟΥ ΙΗΤΡΕΙΗΝ ΑΝΑΓΡΑΨΑΣ
ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΕΤΕΣΙΝ ΚΑΙ ΙΣΑΙΣ ΕΠΙ
ΒΥΒΛΟΙΣ
ΣΥΝΕΓΡΑΨΕ ΔΕ ΒΥΒΛΙΑ-ΙΑΤΡΙΚΑ ΜΕΝ-ΟΒ
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΕ-ΠΕΡΙ ΖΜΥΡΝΗΣ-ΑΒ
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΣΟΦΙΑΣ-Α-ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ-Α
ΑΣΙΑΣ ΚΤΙΣΕΩΝ-ΑΒ-ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΤΙΣΕΩΝ-ΑΒΓΔ-
ΝΗΣΣΩΝ-Α
ΑΣΙΑΣ ΣΤΑΔΙΑΣΜΩΝ-Α-ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗΣ-Α
ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑΤΩΝ-ΑΒ-
ΠΙΝΑΞ ΡΩΜΑΙΩΝ ΚΑΙ ΖΜΥΡΝΑΙΩΝ ΔΙΑΔΟΧΗ
ΚΑΤΑ ΧΡΟΝΟΥΣ z

Noſtrum igitur *Hermogenem* eum eſſe, qui, ut *ſeptuaginta ſeptem librorum auctor*, in hoc lapide celebratur, eo magis veriſimile videtur, quia patrem quoque *Cha-*

z Nequis forſan erraret in numero librorum, quos inſcriptio memorat, computando, totam hic Latine converſam ſubjicere viſum eſt.

Hermogenes medicus, Charidemi filius, annos
Undecies ſeptem, libros totidemque peregit.
Conſcripſit autem libros—medicos quidem—LXXII.
Hiſtoricos vero—de Smyrna—tom. I, II.
De Homeri ſapientia—tom. I—*&* *de patria*—I.
Structurarum Aſiae—tom. I, II—*ſtructurarum Europae*—I, II, III, IV—*inſularum*—I.
Aſiae ſtadiaſmorum—tom. I—*&* *Europae*—I.
Stratagematum—tom. I, II.
Tabula Romanorum & Smyrnaeorum ſucceſſione temporum.

Charidemum Erasistrateum fuisse testatur Cael. Aurelianus, Acut. morb. l. III. c. 15. ubi *Caridemus* scribitur.

Alii non pauci in nummis plane paribus pari modo inscripti reperiuntur, quos aera haec Smyrnaca non inhonoratos posteritati tradunt. Quos autem prae manibus habemus, praeter alios aliis memoratos, aut in eruditorum scriniis reconditos, sunt, qui sequuntur. *Artemidorus* Sidensis, quem Caelius Aurelianus, ut *Erasistrati sectatorem*, haud semel commemorat. Etiam *Hippias Artemidori.* Item *Moschus Moschi:* & de *Moschi* quidem *malagmate* apud Celsum legimus, l. v. c. 18. *Diogenes* etiam: idem, ut conjicere licet, cujus *purgatorii pituitam ducentis* meminit Aetius, Tetrab. 1. serm. 3. c. 109. Item *Hermocles Pythei*: ejusdem forsan *Pythei* filius, de quo supra mentionem fecimus, p. 52. *Apollonius* quoque (*Mus*,

ut fas eſt credere) Straboni l. xiv. *Herophileus*, *Heraclidae* condiſcipulus; & ejuſdem ſectae *Demetrius*, ut ſcribit Cael. Aurelianus, Acut. Morb. l. iii. c. 7. Etiam *Charicles*, nomen *medici* apud Galenum. Nec non *Apollodorus*, cujus nominis plures *medici* a Plinio memorantur. Praeterea *Potamon* & *Menecles*, non inſueta Smyrnaeorum nomina, ut in foedere illorum cum Magnetibus videre eſt, Marm. Oxon. p. 6. & 17. His accedunt *Ariſtomenes*, *Arridaeus*, *Calliſtratus*, *Conon*, & *Pyrrhus*. Denique tres alii, quorum ſinguli *aſtro* adornantur, *Metrodorus* alter, *Eucles*, & *Leontiſcus*. Horum aliqua fortaſſe nomina veterum medicorum libros excutientibus occurrent; caeteris ſilentio praeteritis, quia nullo nobili invento apud ſuos claruere.

Extinctis denique ſcholis, quae Smyrnae urbi medicos, Aeſculapio ſacerdotes praebuere, ſucceſſit alius ru-

rudior multo nummus Aeſculapicus, mutato aliquantulum ſimulacro, nec expreſſo ſacerdotis nomine; quem quidem ad priores illos elucidandos adhiberi curavimus, Tab. II. n. I, 2. Is nobis ante oculos palam videtur ſiſtere ipſiſſimum illum, quem Tertullianus depinxit, Aeſculapium: hoc eſt, cum *pallio moroſius compoſito*, *& crepidis Graecarum*. Caputetiam non jam *ſtrophio*, ut nonnulli ex jam deſcriptis nummis; ſed, ut alii ex iiſdem, quodam quaſi *pileo* obtectum monſtrat. Et *pileatum* quidem *Aeſculapium* jam olim protulit Baldus Angelus Abbatius in opuſculo De vipera, Urbini edito, ann. 1589; recentius vero clariſſimus Vaillant in coloniae Corinthiorum nummo, valetudinario iſti L. Aelio Caeſari dicato. Hujuſmodi autem ſeu *pilei*, ſeu *coronae* (alterutrum enim non improprie dixeris) tum nomen ipſum, tum ſimilitudo, ad haec uſque tempora pervenit. Κίφος enim Meſ-

ſeniaca, i. e. Aſclepiadarum lingua vocabatur, teſte in Laconicis Pauſania, cap. ult. Hinc Celticum *coif*, Italicum *cuffia*, Graecum hodiernum κυφία. Et ut pars ejus anterior in laudato Aelii Caeſaris nummo; ita poſterior in Goari Euchologio Graeco, pag. 157. conſpicienda extat. Hanc ſimulacri mutationem, aliorumque in Aeſculapii templo innovationem, non obſcure innuit Ariſtides, ſtudioſus ejus, ſi quis alius, & devotus cultor. Εδόκουν, inquit, ἐν προπυλαίοις εἶναι τοῦ Ασκληπιοῦ, καὶ προϊόντος λόγου μνησθῆναι, ὅσα δὴ καὶ περὶ τὸ ἱερὸν τυγχάνοι κεκινημένα------καὶ ὁρῶ ἄγαλμα ἕτερον, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ, κατηφές. Orat. ſacr. prim.

Haec, ni fallor, in praeſentia ſufficient ad hos nummos medicis vindicandos. Si quis autem objiciat, jus illud nomen ſuum in nummis inſcribendi, ut ſacerdotes potius, quam medicos, eos habuiſſe: ut is ſecum re-

reputet volumus, tum Iſidem, tum Aeſculapium, divinos ſuos honores medicae arti primum debuiſſe. Itaque cum templis, ſacriſque ritibus illos, tanquam numina, Smyrnaei adornaverint, medicoſque potiſſimum ἱερέας, ſeu potius ἀρχιερέας (quibus nummos hujuſmodi percutiendi poteſtas conceſſa videtur) ipſis eligere voluerint; artis cauſa, quam cum diis iſtis communem habuerunt, decus utrumque in eos collatum fuiſſe merito judicari poteſt. Neque enim ſummi ſacerdotii dignitas perpetua, ſed annua tantum fuiſſe videtur. Certe de ſummo *Syriae Deae*, h. e. *Matris Deorum*, ſacerdote id diſertim teſtatur Lucianus. Αρχιερεὺς, inquit, ἄλλος ἑκάστου ἔτεος ἐπιγίγνεται. Atque hinc opinor, facile apparebit, quemadmodum omnes medici, quibus nummos adſcripſimus, munus hoc gerere potuiſſent; cum ex alterutra ſcholarum, quas memorat Strabo, profecti, fama nominis

nis postea quidam ad illud fuissent arcessiti, licet alias forsan longe a Smyrna urbe artem suam exercerent.

FINIS.

Medici Herophilei aut Erasistratei in Nummis Smyrnæorum Signati

Tab I

Æ



N: I:



1. E





2 C





3 B



N: II:



1 D





2 C



N: III:



1 D





2 C



N: IV:



1 E





2 C





3 B





D 4



N.V T.II.

Æ

N.VI

Æ

Nummi Varij ad Aesculapium, Hygiam, Telesphorum et Apollinem medicum spectantes.

SALVTIS

IIIVIR·VALETV M·ACILIVS

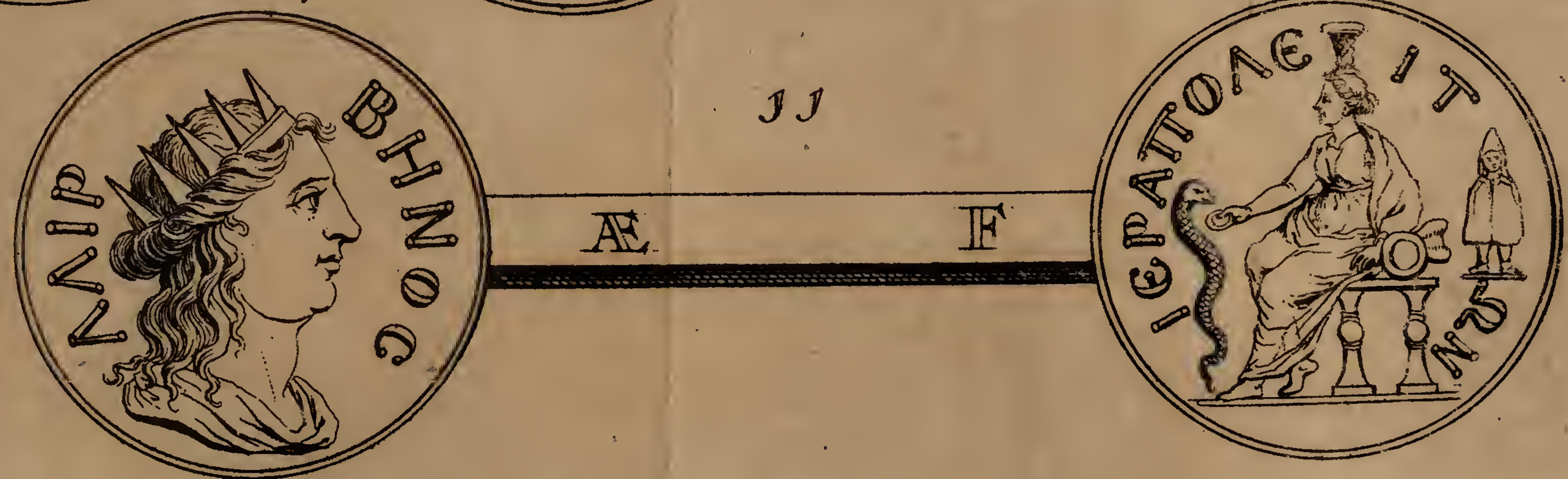
SALVS

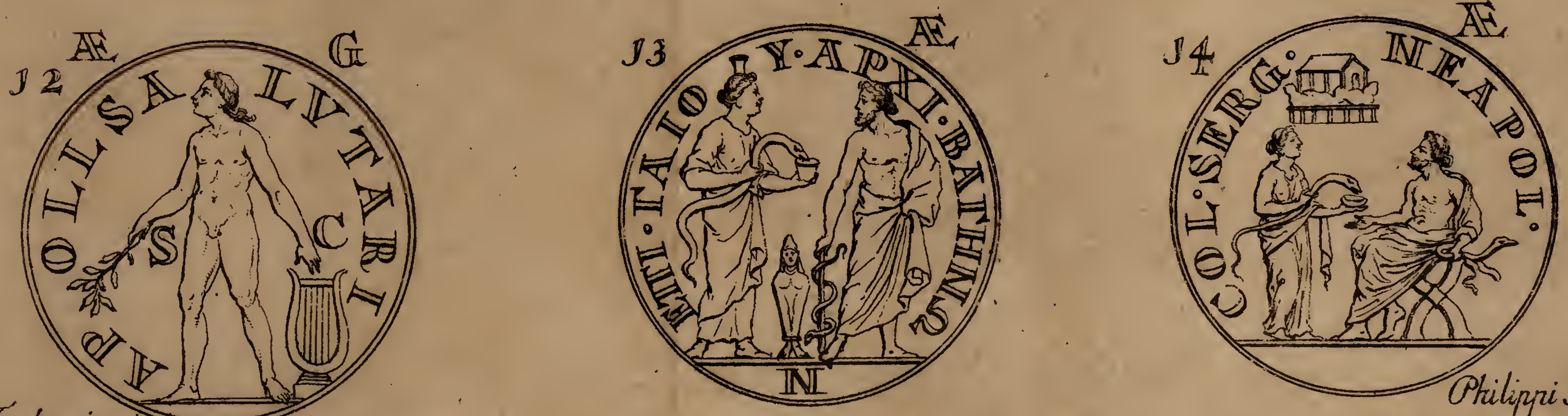
SALVS·AVGVSTA· PERM·AVG·

Familiae Juniae *Iulia Augusta*


IIII
IMP·PM·TP·COS· C·CAESAR·AVG·GERMANIC·
7
G
Æ
CN·POM·FLAC·II·VIR·Q·V·INC·CN·ATEL·FLAC
SAL AVG
SALVS
8
Æ
Q·NONI·SEX·F·ASPRENAS
TI·CLAVDI·TI·F·
NERO


9
B
Æ
ΑΣΚΛΗΠΙΩ
ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΑ
10
B
Æ
ΑΣΚΛΗΠΙΩ
ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΑ


ΛΛΙΡ
ΒΗΝΟС
11
Æ
F
ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤ ΩΝ


12
Æ
G
APOLL SALVTARI
S C
Treboniani
13
Æ
ΕΠΙ·ΓΑΙΟΥ·ΑΡΧΙ·ΒΑΙΗΝΩ
N
14
Æ
COL·SERG·NEAPOL·
Philippi Sen.


15
Æ
DOSSE
RI·
L·RVB
16
Æ
EX·CON·D·C·C·I·B·


D
17
Æ
APOLLINI CONS
H
Claudij Gothici
F
18
Æ
SALVS AVG
XXV
Gallieni Aug.
D
19
Æ
SALVS AVG
SC
Hostiliani
E
D
20
AR
SALVS AVG
Є
Claudij Gothici